

סדר נשים | מסכת כתובות פ"א-פ"ז | פרשת וילך / שבת שובה וב"ט אלויל תשפ"ג (25 ספטמבר - 1 אוקטובר 2022)
Seder Nashim | Masechet Ketubot 81-87 | Parashat VaYeLech/Shabbat Shuva | 29 Elul - 6 Tishrei (Sept. 25-Oct. 1)

Daf 81: "AN UNCERTAIN CLAIM DOES NOT SUPERSEDE A CERTAIN CLAIM"

דף פ"א: "אין ספק מוציא מידי ודאי"

What is the meaning of the expression "*Ayn safek motzi miday vaday*"? We will try to understand this principle through the following case: Once there was a family, who, on the morning of *erev Pesach* was prepared to go burn their *chametz*. Suddenly, a fat mouse entered from the doorway of the house and escaped into one of the rooms. The father said: I'm concerned about the ban against *chametz* (leaven) because I saw the mouse holding a piece of bread in its mouth. I'll go ask the Rav what needs to be done."

The Rabbi said the family needs to conduct their *bedikat chametz* again. Why? Because the mouse **certainly** entered the house with *chametz*, and there is **doubt** as to whether the mouse ate the *chametz* or left it in one of the rooms. In such a case, *halachah* states: "*Ayn safek motzi miday vaday*," meaning, that as soon as the mouse entered the house with the *chametz*, a *bedikat chametz* certainly needed to be performed. And the *safek* created afterward, considering the possibility that the mouse ate the *chametz*, does not take away the need to check for *chametz* again.

מה פרוש הבטו - "אין ספק מוציא מידי ודאי"? ננסה להבין את הכלל הזה באמצעות המקרה הבא: מעשה בבני משפחה שבִּעֶרְב פֶּסַח, בְּבִקֵּר שְׂרֵפֶת חֻמֶץ, הִתְכַּוְּנוּ לְלַקֵּחַ לְשֵׂרֵפֶת חֻמֶץ וְהִנֵּה, לְפִתְעָ נִכְנס עֶכְבֵר שֶׁמֵן מִפֶּתַח הַבַּיִת וְנִמְלֵט לְאַחַד הַחֲדָרִים. אָמַר הָאֵב - אֲנִי חֹשֵׁשׁ מֵאִסוּר חֻמֶץ, כִּי רָאִיתִי שֶׁהֶעְכָּר מִחֲזִיק בְּפִיו חֲתִיכַת לֶחֶם. אֵלֶּה לְשַׁאל אֶת הָרַב מֵה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת."

הרב אמר שהם צריכים לערוך שוב בדיקת חמץ. מדוע? מפני שודאי שהעכבר נכנס לבית עם חמץ, ויש ספק: האם העכבר אכל את החמץ או השאיר אותו באחד החדרים. במקרה זה קובעת ההלכה: "אין ספק מוציא מידי ודאי". כלומר, ברגע שהעכבר נכנס עם החמץ לבית, צריך לעשות בדיקת חמץ, והספק שנוצר אחר כך אם העכבר אכל את החמץ, אינו יכול לגרם לקר שאלא יצטרכו לבדוק חמץ.

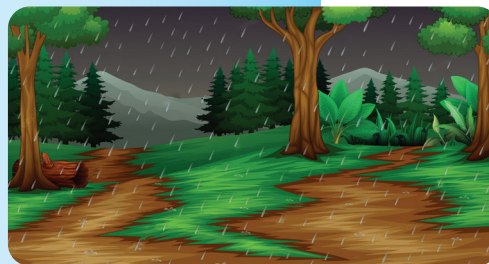
Daf 82: SHIMON BEN SHETACH

דף פ"ב: שמעון בן שטח

Shimon ben Shetach was a *tanna* who lived approximately 150 years before the destruction of the *Second Beit HaMikdash*. Shimon ben Shetach was the brother of Queen Shlomzion, wife of King Yannai. At that time, King Yannai persecuted the sages of Israel, and Shimon ben Shetach successfully escaped and concealed himself in a hiding place. After the danger passed, Shimon ben Shetach went out from his hiding place, and in his role as the head of the *Sanhedrin*, he fought the Sadducees, who sought to interpret the Torah incorrectly.

שמעון בן שטח היה תנא שחי כמאה וחמשים שנה לפני חרבן בית המקדש השני. שמעון בן שטח היה אחיה של שלומציון המלכה, אשת ינאי המלך. באותה תקופה רדף ינאי המלך את חכמי ישראל ושמעון בן שטח הצליח לברוח ולהסתתר במקום מחבוא. לאחר שחלפה הסכנה יצא שמעון בן שטח ממקום מחבואו, ובתפקידו כראש הסנהדרין הוא גלחם בצדוקים שרצו לפרש את התורה בצורה לא נכונה.

During the time of Simeon ben Shetach, *Am Yisrael* followed the ways of Torah and *mitzvot*. They merited an abundance of rain showering down, which occurred only at times not inconvenient for people, for example at nights. Moreover, during that time, so much rain fell that the wheat kernels, barley, and lentils grew extremely large.

בתקופתו של שמעון בן שטח הלך עם ישראל בדרך התורה והמצוות והם זכו לקר שהגשמים היו יורדים בשפע, רק בזמנים שאינם מפריעים לאנשים, למשל בלילות, ומרב גשם היו גרעיני החטה, השעורה והעדשים גדולים מאד.

Daf 83: I DO NOT WANT TO AVAIL MYSELF OF AN ORDINANCE OF THE SAGES

דף פ"ג: "אי אפשי בתקנת חכמים"

Chazal instituted many regulations and laws for the good of the nation. Some regulations are designed to distance a person from transgression. For example, the *chachamim* prescribed that at night one should recite *kriyat Shema* no later than midnight, even though according to the Torah the time permitted for the recitation of *Shema* is all night. Why did they institute this ruling? So that no one would forget to recite *kriyat Shema*.

Alongside these regulations, there are also **financial regulations** that the *chachamim* enacted to benefit people. On this *daf*, we learn that regarding certain of the monetary regulations, a person can say: **"I do not want to avail myself of an ordinance of the Sages [that was instituted for my benefit]."** For example, Chazal stipulated that a husband must take care of his wife, and ensure she has food, even if she does not have the opportunity to work and obtain a livelihood. In contrast to this, Chazal decreed that money earned by the wife belongs to her husband.

Regarding this regulation, a woman can say: **"I do not want to avail myself of an ordinance of the Sages."** For instance, a woman who earns a lot of money can say, "It is worthwhile for me to forgo the livelihood allowance my husband gives me so that my entire salary will remain with me."

בצד התקנות הללו יש גם תקנות ממוניות שחכמים תקנו כדי להטיב עם בני האדם. בדף זה לומדים, שעל חלק מהתקנות הממוניות, יכול אדם לומר: "אי אפשי בתקנת חכמים". למשל - חז"ל תקנו שבעל חוב לראש לאשתו שיהיה לה אכל, אפלו אם אין לה אפשרות לעבוד ולהביא פרנסה. כנגד זה תקנו חז"ל שסכסוף שהאשה מרויחה שיה לבעלה.

על תקנה זו יכולה האשה לומר: "אי אפשי בתקנת חכמים". למשל, אשה שמרויחה ממון רב, ואומרת לעצמה, שזה לי לותר על דמי הפרנסה שהוא נותן לי, וכך כל המשכורת שלי תשאר אצלי.

Daf 84: DAF 84: TO WHOM DO THE CHICKS BELONG?

דף פ"ד: למי שיכים האפרוחים?

Uriel and Shemayah were good friends and neighbors, who both had egg-producing chickens and raised baby chicks. One day, a bitter argument broke out between Uriel and Shemayah. Uriel approached Shemayah and said to him, "Do you see that chick, right there in the corner of your yard? It belongs to me!" Shemayah responded: "What are you talking about? It belongs to me."

The pair went to see the Rabbi, and Shemayah said to the Rav: "We learned that if there is a dispute between two people regarding to whom a certain object belongs, indeed that item should remain in the possession of the person with whom it currently resides, because of the principle: **"Everything that is under a person's hand belongs to that person!"** Meaning, that an object found in a person's possession may not be taken away from them without proof the item does not belong to them.

The rabbi responded and said: "You spoke very well. However, in the Talmud, we learn that the **law regarding chicks is different. Since chicks move from place to place**, it is impossible to claim that because the chick was with Shemayah it is a sign that the chick belongs to him. It could be that the chick walked from Uriel's yard to Shemayah's yard on its own."

אוריאל ושמעיה היו ידידים טובים שהתגוררו בשכנות, ולשניהם היו תרנגולות שהטילו ביצים וגדלו אפרוחים. באחד הימים פרץ ויכוח בין אוריאל לשמעיה. אוריאל בא לשמעיה ואמר לו: "הרואה אתה את האפרוח ההוא, שם בפנה של החצר שלך? הוא שלך לי!" הגיב שמעיה: "מה פתאום? הוא שלך לי!"

הלכו שניהם אל הרב, ושמעיה אמר לרב: "למדנו שאם יש ויכוח בין שני אנשים למי שיה חפץ מסוים, הרי הוא נשאר ברשותו של מי שהוא נמצא אצלו כעת, מפני שיש כלל: **"כל מה שתחת יד אדם - שלו הוא!"** כלומר, חפץ שנמצא אצל אדם, אי אפשר להוציאו ממנו בלי הוכחה שאינו שלו.

על כך ענה ואמר הרב: "יפה דברת, אך בתלמוד לומדים שדינם של אפרוחים שונה. מאחר שהאפרוחים הולכים ממקום למקום, אי אפשר לטען כי מאחר שהוא אצל שמעיה סימן שהוא שלו, שהרי יכול להיות שמעצמו הוא הלך מחצרו של אוריאל לחצרו של שמעיה."

Daf 85: TO WHOM DOES THE INHERITANCE BELONG?

דף פ"ה: למי שייכת הירושה?

Once there was a Jew who, before his death, commanded: **"Give all my money to Tuvia."** Those present wanted to ask him which Tuvia he meant. However, the man then closed his eyes and died. **After his death, two men named "Tuvia" appeared** and each of them said: "I am the 'Tuvia' to whom the deceased referred." One of them was **a neighbor of the deceased**, and the other was **a relative of the deceased**.

What is done in such a case? To whom do we give the money? *Chazal* found a proof-text to answer these questions from the words of King Solomon in the book of *Mishlei* (Proverbs): **"A good neighbor is better than a distant brother."** Meaning, that the nearby neighbor will receive the inheritance money, as his claim supersedes the claim of the far-away relative.

מעשה ביהודי שלפני פטירתו צוה: **"את כל כספי תתנו לטוביה"**. הנוכחים רצו לשאל אותו לאיזה טוביה הוא מתכוון, אך הוא עצם את עיניו ונפטר. **לאחר מותו הגיעו שני אנשים בשם 'טוביה'** וכל אחד מהם אמר: "אני הוא הטוביה שהנפטר התכוון אליו. נא תנו לי את הכסף". אחד מהם היה שכן של הנפטר, ואחד מהם היה קרוב משפחה של הנפטר.

מה עושים? למי נתן את הכסף? מקור לתשובה מצאו חז"ל בדברי שלמה המלך בספר משלי: **"טוב שכן קרוב מאח רחוק"**. כלומר, השכן קרוב יקבל את כסף הירושה והוא קדם לקרוב המשפחה.

Daf 86: REPAYMENT OF A CREDITOR IS A MITZVAH

דף פ"ו: פריעת בעל חוב – מצוה

Rav Pappa says: **"Repayment of a creditor is a mitzvah."** Meaning, that if a person borrows money, that person fulfills a Torah mitzvah when they repay their debt. For this, there are also practical implications. Yehudah was walking down the street when a man turned to him and said he had lost his wallet and had no money to return home. The man then asked: "Would you please lend me 100 shekels?" Yehudah was overwhelmed with compassion, and he lent the man 100 shekels, but not before writing down the details of the borrower, including full name, address, and phone number.

A few days passed, and the borrower did not repay the debt. Yehudah called the borrower, who impudently told him, "True, I borrowed money from you. But I do not want to give it back to you." What is done? The *Gemara* states that **since it is a mitzvah for the borrower to repay the debt, the beit din (court) has the authority to force the borrower to repay the debt because the Torah granted the beit din the authority to compel people to observe mitzvot.**

רב פפא אומר: **"פריעת בעל חוב - מצוה"**. כלומר, אם אדם לווה כסף, הוא מקיים מצוה מן התורה כשהוא פורע את חובו. לכה יש גם השלכה מעשית. יהודה הלך ברחוב, ואז פנה אליו אדם וספר לו שאבד לו ארנקו ואין לו כסף כדי לחזור לביתו, ובקש: "אנא הלוה לי מאה שקלים". נכמרו רחמיו של יהודה והוא הלוה לו מאה שקלים, לא לפני שרשם את הפרטים של הלווה, שם מלא, כתבת ומספר טלפון.

חלפו ימים אחדים, והלווה לא החזיר את החוב. יהודה התקשר ללווה, וזה אמר לו בחצפתו: "נכון, לויתי ממך כסף, אך איני רוצה להחזיר לך". מה עושים? אומרת הגמרא, מפני שיש מצוה ללווה לפרע את החוב, בית דין יכולים לכפות אותו לפרע את החוב, כי התורה נתנה להם צווי לכפות אנשים לקיים מצוות.

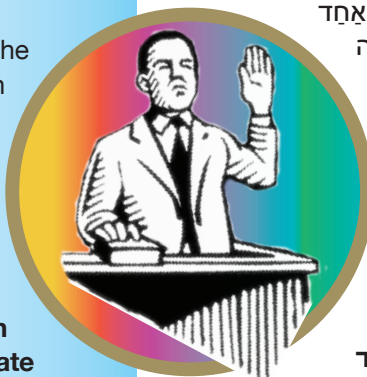

Daf 87: THE TESTIMONY OF ONE WITNESS

דף פ"ז: עדותו של עד אחד

When a hearing is held in a *beit din* (court) between two people, each individual needs to bring evidence that he is correct. For example, if Reuven sues Shimon, claiming Shimon owes him money, Reuven is required to provide a *shtar* (document) signed by witnesses, in which it is written in it that Shimon owes him money. If Reuven does not have a *shtar*, Reuven must bring witnesses who will testify they saw him lend money to Shimon.

What is the law if Reuven says that to his great sorrow one of the witnesses died, and only one witness was left who saw the loan take place? Does the *beit din* hear the single witness' testimony, or do they say to the one witness: **"Do not testify at all, because we do not accept the testimony of one person?"** The *Gemara* says that **regarding monetary transactions, the testimony of one witness is also accepted.** Why? After all, it is impossible to determine who is correct based on the testimony of one witness alone? Well, that is correct. However, **in light of the testimony of one witness, the *beit din* can obligate Shimon to swear that his denial of an outstanding debt is correct. And if he does not swear, then he is required to repay the money.**

כאשר מתקיים דין בבית הדין בין שני אנשים, כל אחד צריך להביא הוכחות שהוא צודק. למשל, אם ראובן תובע את שמעון שהוא חייב לו כסף, על ראובן להביא שטר שכתוב בו כי שמעון חייב לו כסף ועדים חתומים על שטר זה. אם אין לו שטר, עליו להביא עדים שייעידו שהם ראו את ראובן מלווה כסף לשמעון.

מה הדין אם ראובן יגיד שלצער הרב אחד העדים נפטר ונותר רק עד אחד שראה את ההלוואה? האם בית הדין שומעים את עדותו, או שאומרים לעד האחד: **"אל תעיד כלל וכלל, כי איננו מקבלים עדות של אדם אחד?"** הגמרא אומרת, שבדיני ממונות בית דין שומעים גם את עדותו של עד אחד. מדוע? הרי אי אפשר לקבוע מי צודק על פי עד אחד בלבד? ובכן, כן, אבל לאור עדותו של העד האחד בית הדין יכול לחייב את שמעון להשבע שהוא צודק, ואם לא ישבע הוא חייב לשלם.

D'VAR TORAH: PARASHAT VAYELECH

דבר תורה: פרשת וילך

The last two *mitzvot* in the Torah appear in *Parashat VaYelech*. The first, the *mitzvah* of *Hakhel* (gathering), i.e., to assemble the people once every seven years and read from the Torah before them. And the second, the *mitzvah* to write a Torah scroll, which is incumbent on each person to write a personal Torah scroll for themselves. Seemingly, these *mitzvot* contradict each other, since the first is a general, public *mitzvah* that is dependent upon and is conducted specifically during an assembly of the entire nation of Israel, while the second is a private *mitzvah* that sees the personal need of everyone to have their own Torah scroll, something that separates and isolates each person in their own world. However, it seems that it was not for nothing that these two *mitzvot* were chosen to end the Torah. They teach us that each Jew has a personal responsibility for the observance and preservation of the Torah — and nevertheless, the ultimate goal in personal development is to be connected to the totality of Israel in our collective embrace of the Divine Covenant and its laws.

שתי המצוות האחרונות שבתורה מופיעות בפרשתנו: הראשונה - מצוות הקהל - להקהיל את העם אחת לשבע שנים ולקרא בפניהם מהתורה, והשנייה - מצוות כתיבת ספר תורה המטלת על כל אחד ואחד לכתב לעצמו ספר תורה אישי. לכאורה המצוות הללו סותרות זו את זו שכן הראשונה היא מצוה כללית - צבורית - התלויה ומתקיימת דוקא בהתקהלות של כל ישראל יחדיו, ואלו השנייה היא מצוה פרטית הרואה בצורך האישי של כל אחד יהיה ספר תורה משלו, דבר המפריד ומבדד כל אדם בעולמו. אך נראה שלא בכדי נבחרו דוקא שתי מצוות אלו לסיים התורה בכדי ללמדנו את עקרון ההשלמה המתבטא בכך שעל כל אחד מאתנו יש אחריות אישית לקיומה ושמירתה של התורה, ועם זאת לסמל כי המטרה הסופית בהתפתחות האישית היא החבור וההתקהלות של כלנו יחד.